

**Základná škola nár. um. Ľudmily Podjavorinskej s MŠ  
Bzince pod Javorinou, Slovenská republika**



**4. slovanský audio zborník balád  
a scénického čítania –**

**4. slovanský audio sborník balad  
a scénického čtení**

**Základní škola Václava Havla, Na Valech 45,  
Poděbrady, Česká republika**



květen 2017

Žáci 7. D Základní škola Václava Havla,  
Poděbrady, Česká republika a žáci 7. triedy  
Základná škola nár. um. Ľudmily  
Podjavorinskej s MŠ Bzince pod Javorinou,  
Slovenská republika

Milí mladí česko – slovenští básníci,  
jsme velice rádi, že jste zdárně dokončili  
4. slovanský audio sborník balad  
a scénického čtení. Obdivujeme vaše úsilí,  
s kterým jste se pustili do společného díla  
již při Vašem prvním setkání v Bzincích na  
Slovensku. Za rok intenzivní spolupráce  
jste získali cenné zkušenosti, seznámili se  
s národními autory balad, poznali nové  
kamarády a kamarádky, učili se pracovat  
v týmu, poznali další slovanský jazyk  
a zdokonalovali se v autorském psaní.

Rádi jsme s Vámi mohli na tomto  
již čtvrtém díle osobně spolupracovat a do  
dalších autorských aktivit přejeme hodně  
štěstí. I spolupráce nás pedagogů je  
přínosem pro osobní profesní rozvoj.  
Ať se daří.

Mgr. Ludmila Šupáková  
Mgr. Vlastimil Špínka

Milí mladí česko - slovenskí básnici,  
sme veľmi radi, že ste zdarne dokončili  
4. slovanský audio zborník balád  
a scénického čítania. Obdivujeme vaše  
úsilie, s ktorým ste sa pustili do  
spoločného diela už pri vašom prvom  
stretnutí v Bzinciach na Slovensku. Za rok  
intenzívnej spolupráce ste získali cenné  
skúsenosti, zoznámili sa s národnými  
autormi balád, spoznali nových kamarátov  
a kamarátky, učili sa pracovať v tíme,  
spoznali ďalší slovanský jazyk  
a zdokonaľovali sa v autorskom písaní.  
Radi sme s vami na tomto už štvrtom diele  
osobne spolupracovali a do ďalších  
autorských aktivít prajeme veľa šťastia.  
Aj spolupráca nás pedagógov je prínosom  
pre osobný profesionálny rozvoj.  
Nech sa vám darí!

Mgr. Ľudmila Šupáková, Mgr. Vlastimil Špinka

Významné osobnosti, podľa ktorých sa  
menujú naše školy.

Významné osobnosti, podle kterých se  
jmenují naše školy.



**Ľudmila Riznerová –  
Podjavorinská, slovenská  
spisovateľka**

## **Ľudmila Riznerová- Podjavorinská**

patrí medzi spisovateľky, ktoré v druhej polovici 19. storočia pozdvihli slovenskú literárnu tvorbu na profesionálnu úroveň. Narodila sa v Horných Bzinciach (dnes Bzince pod Javorinou), dedinke pod Veľkou Javorinou. Je známa ako spisovateľka, poetka, prozaička, zakladateľka modernej slovenskej literatúry pre deti.



## **Václav Havel, prezident České republiky**

*Foto: Ivo Šilhavý*



**Václav Havel** - český dramatik, esejista, kritik komunistického režimu a později politik.

Byl devátým a posledním prezidentem Československa (1989–1992) a prvním prezidentem České republiky (1993–2003). Pochází z Prahy, navštěvoval internátní školu v Poděbradech (spolu s Milošem Formanem). Stal se prvním mluvčím Charty 77 a symbolem boje občana za svobodu.

## **Obsah**

Zlatá bezinka

Otrávené cukroví

Gemblem

Tajemné houby

Mlynářova dcera

Zakletý strom

# Zlatá bezinka

Alex Farský

Erik Gulán

Johana Berová

Jana Havlinová

Kamil Mičo

Martina Kovaříková

Michal Linhart

V chaloupce bydlí bába ošklivá,  
kamarády proto žádné nemá.  
A má dceru veľkou krásnou,  
kolemjdoucí nad ní v údivu žasnou.

Macocha žiarli na jej krásu mladú,  
dievčina netuší žiadnu zradu.  
Macocha ju vezme k močiaru von  
a dievčina vydá posledný ston.

Bába z mokřin vlhkých se tam zjeví,  
ze smrti jisté ji vysvobodí.  
V barabizně dívka sklesle leží,  
už jen dýchá stěží.

Babka varí z bazy čaj,  
daj si, dievča, len si daj.  
Dievčina sa lepšie má,  
na macochu spomína.

Dívka krásná spanilá,  
všemi mastmi mazaná,  
napustila si plnou horkou vanu,  
vzpomněla si na zlou šerednou babu.

S babou k macoche sa vybrali  
a hneď ju tam aj zajali.  
Macocho v kletke leží koža kost':  
„Jesť mi dejte, máte dosť.“

Nemáme tu z čeho vařit,  
řízky chutné dnes nebudeme smažit.  
Macecha neví co však bude dál.  
I dospělý by se tam hned bál.

Izba hrozná, špinavá,  
i baba je zhrozená,  
dcéra zlé má svedomie,  
macoche to nepovie.

Bába celá se tam naparuje,  
jídlo skvělé si tam vyčaruje.  
Macecha hned zrudla,  
nemá břicho, asi zhubla.

Macocha od hladu umiera,  
dievčina v slzách pozerá.  
„Prečo si zomrela, matka nemilá,  
mňa si tu s babou zlou nechala.“

Dívčina veľké slzy rojí,  
všetchny otvorené rány hojí.  
Bába z mokřin čaruje,  
dívčinu ve zlato prokleje.

Proměnila ji ve zlatou bezinku,  
budeš lidem pomáhat alespoň trošinku.  
Bezinka se všemu hodně diví,  
co jí na tom zlém světě chybí.

Pri dome rastie baza zelená  
Dievčina na ňu smutno pozerá,  
„Ja budem navždy chladné zlato,  
ty lieč silou tvojou ľudí za to”!



# Otrávené cukroví

Agáta Pevná

Iveta Mirgová

Jiří Černohorský

Jonáš Futera

Laura Královičová

Lukáš Harmady

Petra Ördögövä

Jedna pekařka, jednoho dne cosi  
ukuchtila,  
jejda! bylo to cukroví, které otrávila,  
pak zaklela.

A proč to provedla?  
Čarodějnice to byla zlá,  
babizna jedna proradná.

Predávat' ľud'om by cukrovinky chcela,  
babizna jedna smelá.  
Predáva, predáva cukrové:  
„Deti! Sladké je už hotové!“

Děti si zakleté cukroví daly,  
hned po něm hluboce spaly,  
rázem bylo ticho temné,  
děti pomalu a bolestivě zemřely.

No po chvíli bolo počuť jemný hlas:  
„Zima mi je. Vy ste otrávilí nás?“  
Ježibaba diet'a nezačula.  
iba na detské mäsko sa tešila.

Když si maso odpoledne chtěla dát,  
viděl ji otec malých dětí a začal řvát:  
„Proč zaklela jsi moje milé děti?  
Teď ti budou údy tvé líné uťaty!“

Chytí otec v zlosti sekeru,  
v okamihu sa ježibabe kosti zomelú.  
Ježibaba na studenej zemi leží  
a otec rýchlo za deťmi beží.

Když zoufalý otec zří děti své,  
do těžkých depresí s brekem upadne.  
Poté náhle skočí pro líh,  
spálí ubohé děti v širých polích.

Zomreli deti?  
Je to len otázkou času?  
Videli už božskú krásu?  
Nie, nie, naše deti zúfalo blúdia po  
svete.

Otec utápí se dál v depresích,  
udělal si smyčku z lýka ve smrči.  
Stále přemýšlí, co by mu na to děti  
řekly?  
Však on už chce být blízko k smrti.

Každú jednu hroznú noc,  
deti prosia o pomoc.  
Z otca sa stal neborák,  
hoc smrti sa vyhol len tak-tak.

# Gemblers

Ján Gubiš

Klára Jandová

Matěj Hruška

Matej Majtás

Matěj Pošík

Oliver Muth

Petr Tomek

Byla jednou jedna holka Linda,  
která našla k sobě kluka jménem Jirka.  
Byl to gambler jako hrom.  
Peníze mu v kapsách duněly jak zvon.  
Stále neměl peníze, aby Lindě koupil  
lanýže.

Linda toužila mít peněz víc a víc,  
po drahém oblečení zastesklo se jí.  
Jirka stále jen u krutých automatů  
stojí ,  
kde brát stále peníze neví a neví...  
Linda se bojí, budoucnost je těžká  
a nejistá.

Obidvaja chcú peňazí viac a viac,  
ale nevedia, ako a kde ich vziať.  
Jirka len pri automate sedí  
a Linda po obchode bez cieľa chodí.  
Obidvaja sa boja, že zostanú bez  
domova.

Žití bez milého domova ťžké je,  
slaboch Jirka u automatu stále je.  
Linda o drogách premýšlí,  
jestli cestu jim jasné slunce osvítí ?

Peňazí chcú stále viac a viac,  
a účty vybielili ako let na Mesiac.  
Jedného dňa nie let, ale na ulici zostali  
hneď. Tu automat sa zatriasol a Jirka  
šťastie mal,  
vybral všetko, čo automat dal.



Jirka z temné herny s radostí vyšel,  
ale svou Lindu neuslyšel.  
Linda v tmavém koutě se stříkačkou  
seděla,  
na milého Adama nepřítomně hleděla.  
Jirka zhroucen při ní stál.

Sanitka rýchlá hvízdá a bliká,  
polomřtva Linda ani nevzdychá.  
„Na velmi silné drogy sa dala,“  
sestrička Jirkovi nešťastnému  
povedala.  
Jirko len horko zaplakal.

Potom se však domů z nemocnice  
vrátili,  
peníze již též neměli.  
Linda se s Jirkou pohádala  
a na Adama i drogy vzpomínala.

Linde protidrogové liečenie nezabralo  
na drogy ju to späť hnalo.  
Adama znovu stretla,  
drogy ju zaviedli do pekla.

Linda už zase k tajné jehle sedla,  
Adama kvůli drogám od počítače  
zvedla,  
Adam ochotně vstal,  
zrádné drogy ji přichystal.

Jirka s inou dievčinou žije,  
na Lindu si občas smutno spomenie.  
A čo Linda úbohá ?  
Jirku zabiť sa chystá.  
V šialenstve nôž vytiahne  
a Jirkovi srdce prebodne.

Lindina závislosť veľká je,  
a proto musí prejsť na jiné koleje,  
Linda ve svete drog se však vznáší,  
svého milého i sebe do temného pekla  
vnáší.

Sanitky idú, neskoro však prídu,  
Jirka leží v márnici v bielej  
a Linda vo väznici temnej.  
Pyká tam za vraždu milého druha,  
tam ju zaviedla navždy drogová túha.

# Tajemné houby

Adam Holan

Benedikt Kalinka

David Pačanda

Martin Helík

Michaela Dašková

Rastislav Dzibela

Sára Masaříková

Byl jednou jeden tajemný kluk,  
velký jako urostlý buk.  
Jednoho dne krutě šup,  
našel mnoho jedovatých hub.

Našel tam aj vrece,  
búšilo mu srdce.  
kosti tam boli deravé  
a korene krvavé.

A z hlubokého lesa hup,  
udělal ten nebojácny kluk,  
co jmenoval se Jan,  
s košíkem, který mu byl dán.

To vrece pomaly otvoril  
a babičku úbohú objavil.  
Babičku meravú  
a celú krvavú.

A v obrovském zděšení,  
přišel k staré babičce a pravil jí:  
„Dej si houby bílé, ty tě posílí  
a ve zdraví tě omladí o několik  
krásných let“.

„Biele huby, to je jed!“  
Babička odpovie veru hned’.  
Ona to dobre veľmi vie a  
huby hned’ od seba odhrnie.

Stará babička ví, že špatné zcela jsou,  
přeje si, ať je šedí vlci pryč odnesou.  
Avšak statečný Jan praví:  
„Babičko, ochutnej jich jen maličko!“

Po úsvitu modré luny na nebi,  
zaklepali vlci na urostlé kmeny.  
A svým hlubokým strašidelným vytím,  
vystrašily všechno lesní žití.

A nad raním rozbřezkem,  
ukončili vlci život těm dvěma lidským  
bytostem.  
A co tajemné houby ?  
Stále leží bez své touhy  
s lidmi řešit svoje prapodivné dluhy.

A odvtedy v lese hríby krásne,  
smejú sa nám, nech píšeme básne.  
Pre ich krásu zomreli už mnohí,  
My píšeme baladu, nech hríb biely,  
v lese krásnom navždy stojí.



# Mlynářova dcera

Jan Burian

Karel Krejčík

Kristína Remišová

Slavomír Horák

Tereza Truhlářová

Vanesa Mazáňová

Nedaleko lesa temného stojí mlýn,  
v rybníce plave smutný lín.  
Mlynářova dcera hezká stojí na břehu  
a zpívá si krásnou baladu.

Vodník ju ticho počúva,  
ako spieva mladá dievčina.  
Vodník ju stiahne do rieky,  
chce ju za svoju naveky.

Okolo veľké řeky jede pán,  
veze mouky plný baňatý džbán.  
Najednou kolo bum, bum, bum,  
a je to z toho veľký divoký šrum.

Vodník pri nej stojí,  
dievča sa ho veľmi bojí.  
Mlynár dcéru všade hľadá,  
je to pre neho záhada.

A tak vyhlásí cennou odměnu,  
kdo ji najde, dostane ji hned za ženu.  
Přihlásí se umouněný malý vodníček,  
přinese jí skvělý malovaný hrníček.

Malý vodník dcéru našiel,  
do vody si pre ňu zašiel.  
Vodník starý ju chce späť,  
išiel ju hľadať hned'.

Hledá, hledá , stále nenachází,  
velikým zoufalstvím se asi zblázní.  
Co když už ji nikdy nenajde?  
Nekonečným smutkem se rázem  
rozpadne.

Malý vodník dcéru našiel,  
priniesol ju mlynárovi naspäť.  
Mlynár mu veľmi ďakuje,  
za ženu mu ju teda daruje.

Milovaná dcera u vodníka stojí,  
velká svatba s hosty se strojí.  
Dcerka okatá spadne do hluboké vody  
temné,  
utopí se navěky ve své vízce rodné.

Otec a ženích veľmi plačú,  
hneď po ňu do vody skáču.  
No všetko je to už márne,  
pretože dievčina je už navždy na dne.

# Zakletý strom

Agáta Gašparíková

Aneta Horká

David Šmidrkal

Dominik Šulc

František Horák

Libuša Kýšková

Marián Mazáň

Drevorubač so svojím synom,  
denne pijú vodku s jinom.  
Drevorubač krátko potom,  
duté stromy seká s drôtom.

Když přesekl dutý strom,  
zjevila se ježibaba jako hrom.  
Řekla mu: „Za to budeš pykat  
a tvoje rodina vzlykat.“

Ako povedala, tak aj urobila,  
triesku silnú z neho odfaklila.  
„Hneď utekaj rýchlo domov,  
než tu stvrднеš na sto honov!“

Ježibaba už je pryč,  
ze sekery už jen malá tyč.  
Manželce řekl, že už nechce píti,  
ale ona už s ním nechce žíti.

Drevorubač zastoná, narieka,  
žena mu z domu uteká.  
Uteká, uteká, ktovie kam  
i synček plače, že je sám.

Žena zlomená chodí z vesnice do  
vesnice,  
v jedné nedaleko byla veliká veselice.  
Najde si tam sama nového?  
Opustí najednou svého syna i starého?



Zoznámila sa s jedným mužom,  
bozk mu dala tmavým rúžom.  
On sa do nej zamiloval hneď,  
je to láska, o ktorej vie celý svet.

Když to zjistil její statný muž,  
řekl si tu, že nechce žítí už,  
vždyť jeho žena milá bude téže pítí  
a bude se s ní bohužel těžce žítí.

Keď sa spolu stretli,  
syna sa hneď zriekli.  
Do detského domova ho dajú,  
tam nech ho hoc aj utýrajú.

Chce skoncovat se zkaženým životom,  
ať je temná noc, či jasný den.  
Vezme si do ruky ostrý tvrdý nůž,  
jeho mizerný život nemá cenu, už!

Matka sa k nemu pridala,  
už dávno šancu životu nedala.  
Drevorubač dostal plán,  
pochoval ich celkom sám.

Ježibaba sľub splnila,  
drevorubača tým ranila.  
Drevorubač kliatbu dostal,  
na veky vekov smutný zostal.

**4. slovanský audio zborník balád a scénického čítania**  
**4. slovanský audio sborník balad a scénického čtení**

Žáci 7. D Základní škola Václava Havla, Poděbrady,  
Česká republika a žáci 7. triedy Základná škola nár. um.  
Ľudmily Podjavorinskej s MŠ Bzince pod Javorinou,  
Slovenská republika

Vytiskl Tribun EU, s. r. o., Brno 2017